

**Memorie van toelichting bij het ontwerp van het provinciaal politiereglement provincie
Vlaams-Brabant op de buurtwegen**

goedgekeurd op de provincieraad van 28 april 2009

goedgekeurd door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken op 25 mei 2010

ALGEMENE TOELICHTING

De volgende redenen geven aan waarom een vernieuwd reglement wordt voorgesteld:

- Het reglement uit 1955 is niet meer in overeenstemming met het hedendaags taalgebruik en de huidige maatschappelijke context.
- De rol en de taakverdeling van de provincie versus de lokale besturen zijn door de jaren heen grondig gewijzigd.
- Het provinciaal beleid t.a.v. buurtwegen is geëvolueerd. Zo is de krachtigste troef van buurtwegen hun multifunctionaliteit. Dit reglement vormt de basis voor een beleid dat verschillende beleidsdomeinen samenbrengt.
- De provincie wordt aangesproken op het feit dat zij haar toegewezen bevoegdheden niet (meer) uitoefent.
- Er zijn de voorbije jaren verschillend voorstellen van decreet opgesteld om de oude wetgeving te wijzigen. In deze voorstellen worden de provinciale taken minimaal voorgesteld. De provincies zijn de bij de opstelling van de voorstellen van decreet niet gehoord. Het vernieuwde provinciale politiereglement is een voorzet waarmee de provincie Vlaams-Brabant haar standpunt hierover aan het Vlaams beleidsniveau wil duidelijk maken.
- De provincie Vlaams-Brabant wil de positieve punten van de huidige wetgeving, zoals de rechtszekerheid van de buurtwegen, benadrukken.
- Het kader van de ruimtelijke ordening is in de afgelopen 50 jaar gewijzigd.

De volgende stappen werden uitgevoerd om te komen tot een nieuw provinciaal politiereglement op de buurtwegen:

1. In september 2008 startte de dienst mobiliteit met de opmaak van een nieuw provinciaal reglement.
2. Op 16 december 2008 vond een stuurgroep plaats over het ontwerp van een nieuw provinciaal politiereglement op de buurtwegen.
3. Het ontwerp van het provinciaal politiereglement op de buurtwegen werd aangepast met de opmerkingen van de leden van de stuurgroep en de adviserende provinciale diensten (juridische dienst, dienst ruimtelijke ordening en dienst waterlopen).

De volgende krachtlijnen komen naar voren in het ontwerp van het nieuwe provinciaal politiereglement op de buurtwegen:

- Volgens de artikelen 30 en 38 van de Wet van 10 april 1841 over de buurtwegen kan de provincie wegencommissarissen en opzieners der werken aanstellen, maar is er niet toe verplicht. In het nieuw reglement stelt de provincie geen wegencommissarissen meer aan.
- Het nieuw provinciaal politiereglement is eenvoudig om zo weinig mogelijk foute interpretaties toe te laten.

- Er wordt rekening gehouden met de hedendaagse visie op de taakverdeling tussen de provincie, de gemeentebesturen en de aangelanden.
- Zowel de onderhoudsplicht van de buurtwegen als het toezicht op onrechtmatige innemingen, belemmeringen en nalatigheid van onderhoud worden daarom zo veel mogelijk overgelaten aan de gemeenten en de burgers.
- De bepalingen rond de afpaling van de buurtwegen en de definiëring van een buurtweg en de Atlassen der buurtwegen worden toegevoegd ten opzichte van het provinciaal politiereglement van 1955.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Rekening houdend met bovenstaande argumenten is een volledig nieuw reglement opgemaakt. Er is gekozen voor een indeling naar de taken van de verschillende betrokkenen. Bij de opmaak van het oude reglement waren de gemeenten nog niet ontvoegd. Het nieuwe reglement is aangepast aan de hedendaagse bestuurlijke context en de daarmee gepaard gaande taakverdeling tussen gemeente en provincie.

Hoofdstuk I - Algemene bepalingen

Artikel 1. Toepassingsgebied

Dit artikel beschrijft het toepassingsgebied van het reglement. Artikel 1 verwijst naar het bestaan van de Atlassen der buurtwegen. In de Wet van 10 april 1841 over de buurtwegen is er geen sprake van een Atlas maar wel van 'plandocumenten'.

Dit politiereglement is geldig voor de buurt- en voetwegen. Dit reglement bevat alleen de term buurtwegen, voetwegen worden niet apart vermeld. De redenen hiervoor zijn dat:

- De Wet van 10 april 1841 over de buurtwegen enkel de term buurtwegen opneemt.
- Uit de rechtspraak blijkt dat voetwegen ook buurtwegen zijn.
- Op de plandocumenten in de Atlassen der buurtwegen niet alle wegen correct zijn aangeduid. Een weg in twee volle lijnen is soms aangeduid als een voetweg in de Atlas der buurtwegen.
- Een voetweg behoudt zijn statuut ook als deze weg een openbare wegzate verkrijgt.
- Het is onduidelijk of vóór de wijziging van het tracé van een voetweg een goedgekeurd rooilijnplan nodig is.

Art. 2. Atlas der buurtwegen

Artikel 2 geeft een korte beschrijving van de Atlassen der buurtwegen. Op de plandocumenten worden de wegen benoemd als buurtweg (chemin) of als voetweg (sentier). De voetwegen zijn buurtwegen met een private wegzate.

Hoofdstuk II- Taken provincie Vlaams-Brabant

De taken van de provincie Vlaams-Brabant zijn:

- de beslissingsbevoegdheid over de wijziging, verbreding, vernietiging en opening van buurtwegen;
- het beheren van de plandocumenten rond de wijziging, verbreding, vernietiging en opening van buurtwegen in de Atlassen der buurtwegen;
- de ondersteuning van de gemeenten bij het opstellen van dossiers over een wijziging, verbreding, vernietiging en opening van een buurtweg;
- het aanspreekpunt over alle juridische en beleidskwesties met betrekking tot de buurtwegen ter ondersteuning van de gemeenten en andere belanghebbende instanties.

Art. 3. Beleidsfuncties

Dit artikel beschrijft de algemene functie van het provinciebestuur wat betreft buurtwegen.

Art. 4. Wijziging, verbreding, vernietiging en opening buurtwegen

Dit artikel beschrijft de bepalingen rond de provinciale beslissingsbevoegdheid over de wijziging, verbreding, vernietiging en opening van buurtwegen. Een schriftelijk akkoord van de aangelande(n) tot wijziging, verbreding, vernietiging en opening van een buurtweg is noodzakelijk. De provincie en de gemeente kunnen het privé-initiatief stimuleren indien zij van oordeel zijn dat bepaalde wijzigingen, verbredingen, afschaffingen of openingen van buurtwegen gewenst zijn.

Bij een wijziging, verbreding, vernietiging of opening van een buurtweg hecht de provincie Vlaams-Brabant veel belang aan de motivering van de gemeente. Het streefdoel is een maximaal behoud aan buurtwegen.

Hoofdstuk III- Taken lokale besturen

Art. 5. Toezichtfunctie

De burger kan een vaststelling van een overtreding melden aan de gemeente.

Art. 6. Onderhoud.

Dit artikel bepaalt dat de gemeente zorgt voor het onderhoud van de buurtwegen. De mogelijkheid bestaat dat aangelanden de buurtweg onderhouden.

De bepalingen in het oude provinciale reglement van 1955 over het snoeien van bomen en hagen, het wegnemen van aarde, zoden en andere aan de wegen toebehorende bouwstoffen en het graven van uithollingen worden opgevangen in:

- de artikels 5,6 en 9 van dit reglement
- het artikel 37 van het Veldwetboek

- het artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek
- het artikel 31 van de Wet over de buurtwegen.

Art. 7. Afpaling van de buurtwegen

[...]

Art. 8. Vaststellen van overtredingen.

Dit artikel bepaalt dat de gemeente en de lokale politie overtredingen in het kader van buurtwegen vaststellen en stappen ondernemen om de overtreding ongedaan te maken.

Hoofdstuk IV- Taken aangelanden

Art. 9. Specifieke bepalingen voor de aangelanden

In dit artikel worden bepalingen opgenomen voor de aangelanden. De gemeentebesturen hebben de mogelijkheid om in hun politiereglement deze bepalingen te verfijnen.

1. Dit politiereglement specificeert de bepaling in het artikel 35 van het Veldwetboek rond de afstand van beplanting t.o.v. de rooilijn op de buurtwegen. Het reglement neemt geen bepaling op over het optrekken van gebouwen langs de rooilijn. Dit is in overeenstemming met de wetgeving van de ruimtelijke ordening.
2. Dit politiereglement bevat geen bepaling over grachten. Er zijn al bepalingen over opgenomen in het Veldwetboek, het Burgerlijk Wetboek en de code van goede praktijk.
3. Dit politiereglement houdt geen bepalingen over de toegang voor de aangelanden aangezien de provinciale stedenbouwkundige verordening met betrekking tot het overwelden van grachten, baangrachten en niet-gerangschikte onbevaarbare waterlopen en de wet van 22 december 1967 wat betreft het overschrijden van gerangschikte onbevaarbare waterlopen daarover al bepalingen opneemt.
4. Dit politiereglement omvat geen bepalingen over het lozen van afvalwater. Titel I Hoofdstuk 3 van het Veldwetboek bezit daar al bepalingen over.

Onder de strafbepaling op overtredingen van de artikelen van dit reglement vallen o.a. Titel II van het Veldwetboek, Strafwetboek en Burgerlijk Wetboek.